

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening van de Raad tot oprichting van een Communautair bureau voor visserijcontrole en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2847/93 tot invoering van een controleregeling voor het gemeenschappelijk visserijbeleid”

(COM(2004) 289 def. — 2004/0108 (CNS))

(2005/C 157/09)

Op 14 mei 2004 heeft de Raad besloten, overeenkomstig artikel 37 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Europees Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over voornoemd voorstel

De gespecialiseerde afdeling Landbouw, plattelandsontwikkeling, milieu, die belast was met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden, heeft haar advies goedgekeurd op 16 november 2004. Rapporteur was de heer **SARRÓ IPARRAGUIRRE**.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 413e zitting van 15 en 16 december 2004 (vergadering van 15 december 2004) het volgende advies met 138 stemmen vóór en 3 stemmen tegen, bij 7 onthoudingen, goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1 De hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB), die op 1 januari 2003 van kracht werd, is in hoofdzaak gericht op de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden. In dit verband zijn een aantal regels opgesteld die zowel door de communautaire visserijsector als door de lidstaten moeten worden nageleefd.

1.2 In hoofdstuk V van Verordening 2371/2002 ⁽¹⁾ legt de Raad een communautair controle- en handhavingssysteem vast. Ook worden hier de bevoegdheden van zowel de lidstaten als de Commissie duidelijk afgebakend en een aantal regels vastgesteld voor de samenwerking en de coördinatie tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en derde landen, om zo de naleving van de voorschriften van het GVB te verzekeren.

1.3 De toepassing van de regels van het GVB door de lidstaten vereist een solide operationele controle- en inspectiestructuur op Gemeenschapsniveau, voldoende controle- en inspectiemiddelen en een adequate strategie voor het gecoördineerd inzetten van deze middelen, zo stelt de Commissie.

1.4 Met deze nieuwe ontwerpverordening ⁽²⁾ beoogt de Commissie een Communautair bureau voor visserijcontrole (het Bureau) in het leven te roepen. Bedoeling is dat dit gespecialiseerde technische EU-orgaan toeziet op de uniforme en doeltreffende toepassing van de regels van het GVB door de lidstaten, zorgt voor de operationele coördinatie van de visserijcontroles en -inspecties van de lidstaten organiseert en de samenwerking tussen de lidstaten steunt.

1.5 De Commissie stelt dan ook voor dat het Bureau de volgende taken op zich neemt: de coördinatie van de controles en inspecties die de lidstaten moeten uitvoeren uit hoofde van de controle- en inspectieverplichtingen van de Gemeenschap;

de coördinatie van de gezamenlijke inzet van de nationale controle- en inspectiemiddelen; het bijstaan van de lidstaten bij de verslaglegging over de visserijactiviteiten en de controles en inspecties aan de Commissie en aan derden, en het bijstaan van de lidstaten bij het vervullen van hun taken en verplichtingen in het kader van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

1.6 Voorts zou het Bureau tegen betaling en op contractbasis diensten kunnen verlenen aan de lidstaten, bijstand kunnen verlenen bij het opleiden van inspecteurs, samen met de lidstaten controle- en inspectiemateriaal kunnen aankopen en de coördinatie op zich kunnen nemen van gezamenlijke proefprojecten voor controle en inspectie.

1.7 In de verordening wordt bepaald dat het Bureau een orgaan is van de Gemeenschap dat rechtspersoonlijkheid heeft en over eigen personeel beschikt. De raad van bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger uit iedere lidstaat met vaartuigen die op levende mariene hulpbronnen vissen, vier vertegenwoordigers van de Commissie, en vier door de Commissie benoemde vertegenwoordigers van de visserijsector zonder stemrecht. Ook wordt een uitvoerend directeur aangewezen.

1.8 Het Bureau haalt zijn inkomsten uit een bijdrage van de Gemeenschap, de kosten die aan de lidstaten in rekening worden gebracht voor geleverde diensten, en de opbrengst van publicaties, opleidingsactiviteiten en andere geleverde diensten.

1.9 Het Bureau zou operationeel moeten worden in 2006. Voor het eerste jaar wordt een budget van 4,9 miljoen euro uitgetrokken en zal het Bureau 38 personeelsleden krijgen. Vanaf 2007 worden de middelen opgetrokken tot 5,2 miljoen euro en zal het personeelsbestand worden uitgebreid tot 49 personen. Het Bureau zal zijn zetel hebben in Spanje.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 2371/2002 van de Raad van 20 december 2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid (PB L 358 van 31-12-2002)

⁽²⁾ COM(2004) 289 def. van 28.04.2004

2. Algemene opmerkingen

2.1 In haar mededeling aan de Raad en het Europees Parlement „Naar een uniforme en effectieve uitvoering van het gemeenschappelijk visserijbeleid”⁽¹⁾ plant de Commissie de oprichting van een gezamenlijke inspectiestructuur voor de visserij, die zou worden voorafgegaan door een in overleg met de lidstaten op te stellen haalbaarheidsstudie. Het Comité betreurt dan ook dat nu een voorstel voor een verordening ter tafel ligt, terwijl de haalbaarheidsstudie achterwege is gebleven.

2.2 Het Comité is ingenomen met het voorstel van de Commissie om een Communautair bureau voor visserijcontrole op te richten en kan zich vinden in de doelstellingen, te weten een doeltreffende uitvoering van het GVB en uniforme inspectie en rechtshandhaving voor de hele EU. Het is het met de Commissie eens dat het GVB op efficiënte en uniforme wijze moet worden uitgevoerd, maar wijst er wel op dat de sector de desbetreffende regels dan moet aanvaarden en begrijpen. Het is daarom van belang dat de sector van meet af aan wordt betrokken bij de besluitvorming. Een eerste stap is het samen opstellen van de wetenschappelijke adviezen aan de hand waarvan de strategie en de maatregelen voor het behoud van de visbestanden worden uitgestippeld. Het Bureau zou zich dus ook moeten bezighouden met de vraag hoe de wetenschappelijke adviezen nog verbeterd kunnen worden en zou de sector ertoe moeten aansporen mee te werken aan de opstelling van deze adviezen. Dit aspect zou moeten worden toegevoegd aan de opsomming van de taken van het Bureau (artikel 4 van het voorstel voor een verordening).

2.3 Aangezien het Bureau het eerste orgaan zal zijn dat zich exclusief bezighoudt met visserij, zou in de verordening rekening moeten worden gehouden met een mogelijke toekomstige uitbreiding van de bevoegdheden van het Bureau.

2.4 Zo zou het Bureau de lidstaten en de Commissie technisch en wetenschappelijk advies kunnen verstrekken over de doeltreffende uitvoering van het GVB, en m.n. over de efficiëntie van de voorgestelde controle- en inspectiemaatregelen en het toezicht daarop. Ook zou het kunnen bijdragen aan de opleiding van inspecteurs en gespecialiseerd controlepersoneel door een speciaal opleidingscentrum op te richten. Ten slotte zou het Bureau het zijne kunnen bijdragen aan het broodnodige streven naar harmonisatie van de sancties in de verschillende lidstaten.

2.5 In het voorstel wordt bepaald dat de operationele coördinatie van het Bureau betrekking heeft op de controle en inspectie van visserijactiviteiten op het grondgebied van de lidstaten, in communautaire wateren of buiten de communautaire wateren door vaartuigen van de Gemeenschap, en wel tot het eerste punt van verkoop van visserijproducten. Het Comité pleit evenwel voor een verruiming van het toepassingsgebied

van de operationele coördinatie. Enerzijds zouden de controle en inspectie niet beperkt mogen blijven tot het eerste verkooppunt, maar uitgebreid moeten worden tot de hele voedselketen, d.w.z. van het moment dat de vis wordt gevangen tot het moment dat hij op het bord van de consument belandt. Anderzijds zou het Bureau ook bevoegd moeten zijn voor de coördinatie van de controle op de visserijproducten van schepen die de vlag van een derde land voeren, m.n. waar het gaat om illegale, niet aangegeven en niet gereguleerde visserij.

2.6 Het Comité is bijzonder ingenomen met de mogelijkheid dat het Bureau zowel de Gemeenschap als de lidstaten bijstaat in hun betrekkingen met derde landen en met de regionale visserijorganisaties; positief is daarnaast ook dat het derde landen rechtstreeks steunt, aangezien het deze helpt bij de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in hun eigen en in internationale wateren. Het Bureau dient dan ook te kunnen beschikken over de nodige financiële middelen om deze taken te kunnen vervullen, wat een duurzame ontwikkeling van de visserij zeker ten goede zal komen.

2.7 Het Comité staat ten volle achter het voorstel in artikel 6 van de ontwerpverordening om met het oog op de organisatie van de operationele coördinatie van gezamenlijke controles en inspecties een communautair visserijcontrolecentrum op te richten. Wel dient nader te worden aangegeven welke taken dit centrum zou moeten vervullen, om overlapping met de bevoegdheden van de lidstaten te voorkomen. Van kapitaal belang is dat het Bureau, als het eenmaal functioneert, de in art. 33 vermelde eisen inzake vertrouwelijkheid naleeft.

2.8 De gezamenlijke inzetplannen (hoofdstuk III van het Commissievoorstel) zijn in de ogen van het EESC van fundamenteel belang voor een efficiënte, uniforme en evenwichtige toepassing van het controlebeleid door de verschillende lidstaten. Het gaat akkoord met de voorstellen van de Commissie inzake de inhoud, de goedkeuring, de tenuitvoerlegging en de beoordeling van deze inzetplannen. De lidstaten moeten er samen met het Bureau zorg voor dragen dat de plannen tot een goed einde worden gebracht.

2.9 De jaarlijkse beoordeling van de doeltreffendheid van de gezamenlijke inzetplannen is noodzakelijk om na te gaan of de verschillende vloten de bestaande voorschriften inzake behoud en controle naleven.

2.10 Ook het voorstel tot oprichting van een informatienetwerk tussen de Commissie, het Bureau en de bevoegde autoriteiten van de lidstaten draagt de goedkeuring van het Comité weg. Wel moeten het Bureau en de Commissie zelf er nauwlettend op toezien dat de gegevens die zo worden verkregen en doorgegeven vertrouwelijk blijven, zoals ook in art. 17, lid 2, van de verordening van de lidstaten wordt geëist.

⁽¹⁾ COM(2003) 130 def. van 21.03.2003

2.11 Wat de interne structuur en de werking van het Bureau aangaat, is in de verordening bepaald dat het Bureau een orgaan van de Gemeenschap met rechtspersoonlijkheid is. Het Comité is het hier volledig mee eens. Het Bureau moet immers ten dienste staan van de hele Gemeenschap, de werking ervan moet volledig transparant zijn, en het mag zich niet laten beïnvloeden door de specifieke belangen van de Commissie of de lidstaten. Het baart het Comité in dit verband zorgen dat niet duidelijk is aangegeven hoe het Bureau zijn personeelsleden zal aanwerven, of het nu gaat om ambtenaren die door de Commissie of de lidstaten tijdelijk worden toegewezen of om gedetacheerde ambtenaren.

2.12 Het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen en de regels die gezamenlijk door de instellingen van de Europese Gemeenschappen zijn vastgesteld ter uitvoering van dat statuut en die regeling, zijn van toepassing op het personeel van het Bureau. Deze bepaling is bijzonder nuttig, aangezien zo de contractuele én de niet-contractuele aansprakelijkheid van het Bureau en zijn personeelsleden bij de uitoefening van hun functies duidelijk vastliggen. Ook is het logisch dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen bevoegd is voor geschillen over door het Bureau gesloten overeenkomsten of over schadevergoeding.

2.13 Zoals in elke particuliere of openbare onderneming is de raad van bestuur, die wordt omschreven in artikel 25, ook bij het bureau de hoeksteen. Zorgwekkend is wel dat de raad van bestuur al te zeer afhankelijk is van de Commissie, die over tien stemmen beschikt, terwijl de lidstaten waarvan vaartuigen betrokken zijn bij de visserij op levende mariene hulpbronnen maar over elk één stem beschikken. Alle lidstaten samen beschikken dus over maximaal 20 stemmen, wat betekent dat de Commissie zonder problemen haar wil zal kunnen opleggen. Het Comité pleit ervoor dat elke vertegenwoordiger van de Commissie, net als de lidstaten, één stem krijgt.

2.14 Verder zou de Commissie vier vertegenwoordigers van de visserijsector zonder stemrecht deel willen laten uitmaken van de raad van bestuur. Het Comité vindt dit veel te weinig en meent dat ten minste acht vertegenwoordigers van de visserijsector in de raad zitting zouden moeten hebben. Bovendien zou uitdrukkelijk moeten worden bepaald dat deze vertegenwoordigers aangewezen worden door de Europese werkgevers- en werknemersorganisaties, en dat zij wel stemrecht hebben. De minimumcriteria waaraan de vertegenwoordigers van de visserijsector moeten voldoen om deel te kunnen uitmaken van de raad van bestuur, zouden in de verordening moeten worden vastgelegd. Ten slotte moet worden vermeld dat ook de vertegenwoordigers van de sector plaatsvervangers voor de raad van bestuur kunnen aanwijzen.

2.15 De Commissie stelt voor dat de raad van bestuur wordt bijeengeroepen door de voorzitter en eenmaal per jaar een gewone vergadering houdt. Daarnaast komt de raad van bestuur op initiatief van de voorzitter of op verzoek van de Commissie of van een derde van de in de raad van bestuur vertegenwoordigde lidstaten bijeen. Het Comité zou deze

formulering willen veranderen in: „een derde van de leden van de raad van bestuur”. Het kan immers ook in het belang van de vertegenwoordigers van de sector zijn de raad bijeen te roepen.

2.16 In art. 27, lid 4, bepaalt de Commissie dat de raad van bestuur, wanneer het gaat om een vertrouwelijke kwestie of een belangenconflict, kan besluiten specifieke agendapunten te bespreken zonder dat de vertegenwoordigers van de visserijsector daarbij aanwezig zijn. Deze bepaling dient te worden geschrapt. Het gaat niet aan de deelname van de vertegenwoordigers van de visserijsector aan de vergaderingen van de raad van bestuur in zo sterke mate te beperken.

2.17 Het behoort tot de taken van de raad van bestuur om het algemeen verslag van het Bureau over het voorafgaande jaar goed te keuren en het werkprogramma van het Bureau voor het komende jaar vast te stellen en toe te zenden aan het Europees Parlement, de Raad, de Commissie, de Rekenkamer en de lidstaten. Met het oog op meer transparantie en nauwere samenwerking met de visserijsector stelt het Comité voor dat dit verslag ook zou worden toegezonden aan het Raadgevend comité voor de visserij en de aquacultuur van de EU.

2.18 In art. 29 wordt bepaald dat de vertegenwoordigers van de visserijsector die zitting hebben in de raad van bestuur een verklaring moeten afleggen omtrent hun belangen, waarin zij hetzij verklaren dat zij geen belangen hebben die afbreuk zouden kunnen doen aan hun onafhankelijkheid, hetzij al hun directe en indirecte belangen vermelden die afbreuk zouden kunnen doen aan hun onafhankelijkheid. Een dergelijke verklaring is volgens het Comité onlogisch en overbodig. Elke vertegenwoordiger van de sector die werkzaam is in de visserij en verkozen kan worden, heeft immers rechtstreekse belangen in de visserij die afbreuk kunnen doen aan zijn onafhankelijkheid. Een dergelijk vereiste zou moeten gelden voor alle leden van de raad van bestuur.

2.19 Ook is het Comité niet gelukkig met de wel erg vergaande beslissingsbevoegdheid van de Commissie inzake de selectie, de benoeming, de taakomschrijving en het ontslag van de uitvoerend directeur. In art. 31 van het voorstel zou daarom moeten worden aangegeven dat de raad van bestuur, op voorstel van de Commissie en met een meerderheid van tweederde van zijn leden, de uitvoerend directeur kan benoemen en ontslaan. De lijst van drie kandidaten voor de post van uitvoerend directeur zou van te voren aan het RCVA moeten worden voorgelegd, zodat dit comité een niet-bindend advies kan uitbrengen.

2.20 Het Bureau zou ten minste de eerste jaren van zijn bestaan in hoofdzaak moeten worden gefinancierd door de in de algemene EU-begroting vastgelegde bijdrage van de Gemeenschap. De andere twee inkomstenbronnen, nl. de vergoeding voor de aan de lidstaten geleverde diensten en de opbrengst van publicaties en opleidingsactiviteiten, zullen immers pas na verloop van tijd iets opleveren. Het Comité pleit dan ook voor meer flexibiliteit in de eerste drie begrotingsjaren van het Bureau; het voorstel van de Commissie is in dit verband al te strikt.

2.21 Het Comité staat achter de voorgestelde regeling voor uitvoering en controle van de begroting, m.n. de bepalingen inzake de controle van de voorlopige jaarlijkse rekeningen van het Bureau door de Rekenkamer en de onverkorte toepassing op het Bureau van Verordening (EG) nr. 1073/1999⁽¹⁾ ter bestrijding van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten. De toetreding van het Bureau tot het Interinstitutioneel Akkoord van 25 mei 1999 betreffende de interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) is van kapitaal belang.

2.22 De ontwerpverordening wijzigt artikel 34 quater van Verordening (EEG) nr. 2847/93⁽²⁾ tot invoering van een controleregeling voor het gemeenschappelijk visserijbeleid, waarin werd bepaald dat de looptijd van de door de Commissie vastgestelde controle- en inspectieprogramma's niet meer dan twee jaar mocht bedragen, en dat het aan de lidstaten was om de nodige maatregelen te nemen, zowel wat de menselijke als de materiële middelen betrof. In het voorstel wordt de looptijd uitgebreid tot drie jaar, of tot de in het herstelplan vastgelegde periode, en wordt bepaald dat de controle- en inspectieprogramma's door de lidstaten worden uitgevoerd op basis van gezamenlijke inzetplannen. Het Comité kan zich vinden in deze wijziging.

2.23 Om de voorgestelde termijnen en de bepaling van artikel 40 inzake het begin van de werkzaamheden van het Bureau te kunnen respecteren, zou de verordening op 1 januari 2005 in werking moeten treden, zodat het Bureau op 1 januari 2006 van start kan gaan.

3. Conclusies

3.1 Het Comité feliciteert de Commissie met haar voorstel om een bureau voor visserijcontrole op te richten, dringt erop aan dat de nodige budgettaire middelen beschikbaar worden gesteld om de doelstellingen te bereiken, stelt voor om een uitbreiding van de bevoegdheden van het Bureau mogelijk te maken en wijst erop dat de vastgelegde termijnen moeten worden nageleefd.

3.2 Voorts dringt het Comité erop aan dat de Commissie m.n. de volgende aanbevelingen in aanmerking neemt:

3.2.1 De mogelijkheid van een uitbreiding van de bevoegdheden van het Bureau moet in de verordening worden opgenomen:

- Het Bureau zou zich ook moeten bezighouden met de vraag hoe de wetenschappelijke adviezen nog verbeterd kunnen worden en zou de sector ertoe moeten aansporen mee te werken aan de opstelling van deze adviezen.

- Het Bureau zou de lidstaten en de Commissie technisch en wetenschappelijk advies kunnen geven over de doeltreffende uitvoering van het GVB, en m.n. over de efficiëntie van de voorgestelde controle- en inspectiemaatregelen en het toezicht daarop.
- Het Bureau zou kunnen bijdragen aan de opleiding van inspecteurs en gespecialiseerd controlepersoneel door een speciaal opleidingscentrum op te richten.
- De sancties in de verschillende lidstaten moeten op elkaar af worden gestemd; het Bureau zou hiertoe kunnen bijdragen.

3.3 Het toepassingsgebied van de operationele coördinatie moet worden uitgebreid. Enerzijds zouden de controle en inspectie niet beperkt mogen blijven tot het eerste verkoop-punt, maar moeten zij worden uitgebreid tot de hele voedselketen, d.w.z. van het moment dat de vis wordt gevangen tot het moment dat hij op het bord van de consument belandt. Anderzijds zou het Bureau ook bevoegd moeten zijn voor de coördinatie van de controle op de visserijproducten van schepen die de vlag van een derde land voeren, m.n. waar het gaat om illegale, niet aangegeven en niet gereguleerde visserij.

3.4 Het Bureau moet ten dienste staan van de hele Gemeenschap, de werking ervan moet volledig transparant zijn, en het mag zich niet laten beïnvloeden door de specifieke belangen van de Commissie of de lidstaten.

3.5 De lidstaten, de Commissie en de vertegenwoordigers van de sector moeten evenwichtig vertegenwoordigd zijn in de raad van bestuur.

3.6 Het door de Commissie voorgestelde aantal vertegenwoordigers van de visserijsector in de raad van bestuur is erg beperkt en zou minstens tot acht moeten worden uitgebreid. Ook moet uitdrukkelijk worden bepaald dat deze vertegenwoordigers aangewezen worden door de Europese werkgevers- en werknemersorganisaties, en dat zij stemrecht hebben.

3.7 Het Bureau moet de in art. 33 vermelde eisen inzake vertrouwelijkheid strikt naleven.

3.8 Artikel 27, lid 4, van het voorstel moet worden geschrapt.

3.9 De belangenverklaring die de vertegenwoordigers van de sector conform artikel 29 moeten afleggen, is onlogisch en overbodig. Een dergelijke vereiste zou moeten gelden voor alle leden van de raad van bestuur.

3.10 Ten slotte zouden de taken van het Communautair Visserijcontrolecentrum nader moeten worden omschreven.

Brussel, 15 december 2004

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
A.-M. SIGMUND

⁽¹⁾ PB L 136 van 31-05-1999

⁽²⁾ PB L 261 van 20-10-1993